

Na podlagi prvega odstavka 28. člena Zakona o računskem sodišču
(ZRacS-1, Uradni list RS, št. 11/01)
izdajam

**REVIZIJSKO POROČILO
O PORABI PRORAČUNSKIH SREDSTEV
ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE
KEMIJSKEGA INŠTITUTA V LJUBLJANI
V LETU 2002**

Številka: 1211-2/2003-20

Ljubljana, 23. januarja 2004

KAZALO VSEBINE

I. UVOD	3
1. PREDSTAVITEV INŠTITUTA.....	3
2. PREDSTAVITEV REVIZIJE	4
II. REVIZIJSKE UGOTOVITVE	7
1. PRORAČUNSKA SREDSTVA V PRIHODKIH IN ODHODKIH INŠTITUTA	7
1.1 Prihodki	7
1.2 Odhodki	10
2. PROGRAM RAZISKOVALNE DEJAVNOSTI	13
2.1 Poročilo o izvajanju programov v letu 2002	16
2.2 Poročilo o porabi sredstev za mlade raziskovalce	17
3. PLAČE IN DRUGI IZDATKI ZA ZAPOSLENE	18
4. STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV	20
5. PRODAJA POČITNIŠKEGA OBJEKTA DRAMALJ	20
III. MNENJE	22

I. UVOD

Revizija porabe proračunskih sredstev za izvajanje javne službe Kemijskega inštituta v Ljubljani, Hajdrihova 19 (v nadaljevanju: inštitut) v letu 2002 je bila izvedena na podlagi programa dela za izvrševanje revizijske pristojnosti Računskega sodišča Republike Slovenije v letu 2003¹. Revizija je bila uvedena na podlagi sklepa o izvedbi revizije² z dne 15. 9. 2003.

1. Predstavitev inštituta

Inštitut je bil ustanovljen z Odlokom o ustanovitvi javnega raziskovalnega zavoda Kemijski inštitut³. Ustanoviteljica javnega raziskovalnega zavoda je bila Republika Slovenija, ustanoviteljske pravice in obveznosti pa izvršuje Vlada Republike Slovenije. Soustanoviteljici inštituta sta bili Univerza v Ljubljani in Slovenska akademija znanosti in umetnosti.

Z Odlokom o spremembi odloka o ustanovitvi javnega raziskovalnega zavoda Kemijski inštitut⁴ je bil inštitut opredeljen kot multidisciplinarni javni raziskovalni zavod, povezan z visokošolskimi organizacijami.

Z Odlokom o spremembi odloka o ustanovitvi javnega raziskovalnega zavoda Kemijski inštitut⁵ je kot soustanoviteljica inštituta določena Slovenska akademija znanosti in umetnosti. Glavna dejavnost inštituta je raziskovanje in eksperimentalni razvoj na področju naravoslovja, tehnologije, kmetijstva in sorodnih dejavnosti, medicine, tehnično preizkušanje in analiziranje, drugo izobraževanje, izpopolnjevanje in usposabljanje, ravnanje z nevarnimi odpadki in dejavnost knjižnic.

Organiziranost inštituta je določena s statutom. Podrobneje notranjo organiziranost ureja akt o notranji organizaciji. Delo in poslovanje inštituta vodi direktor, mandat direktorja je pet let. Za obravnavanje in odločanje o vprašanjih s področja strokovnega dela inštituta je ustanovljen znanstveni svet, ki ima devet članov.

Inštitut pridobiva sredstva na podlagi Programa dela inštituta, h kateremu je dala soglasje Vlada RS. Program je bil pripravljen za obdobje petih let. Financirati se je pričel 1. 1. 1999, izvaja pa ga več kot 21 programskih skupin.

Sredstva, potrebna za izvajanje svoje dejavnosti, inštitut pridobiva iz

- državnega proračuna za izvajanje javne službe (za raziskovalne programe, infrastrukturno dejavnost in ustanoviteljske obveznosti); primanjkljaj, ki nastane pri izvajanju javne službe, krije ustanovitelj;
- s plačili naročnikov z opravljanjem dejavnosti za trg; ustanovitelj ne krije primanjkljaja, ki nastane pri izvajanju dejavnosti za trg; za obveznosti iz lastne dejavnosti jamči inštitut s prihodki iz lastne dejavnosti.

¹ Št. 3104-1/2003-1 z dne 15. 1. 2003.

² Št. 1211-2/2003-9.

³ Uradni list RS, št. 20/92.

⁴ Uradni list RS, št. 65/99.

⁵ Uradni list RS, št. 33/02.

Na dan 31. 12. 2002 je bilo na inštitutu 187 zaposlenih. Število in struktura zaposlenih sta razvidna iz tabele 1. V letu 2002 je na inštitutu doktoriralo 11 mladih raziskovalcev, magisterij pa je zagovarjalo 6 mladih raziskovalcev.

Tabela 1: Zaposleni na inštitutu na dan 31. 12. 2002

Zaposleni	Število zaposlenih		Skupaj	Struktura v odstotkih
	redno delo	dopolnilno delo		
Raziskovalci	92	10	102	54,5
Tehnični in strokovni sodelavci	28	-	28	15,0
Mladi raziskovalci	28	-	28	15,0
Ostali	29	-	29	15,5
Skupaj zaposleni	177	10	187	100,0

Vir: Kemijski inštitut, 30. 6. 2003

Odgovorna oseba v revidiranem obdobju je bil dr. Peter Venturini, direktor, imenovan 19. 4. 1999 s soglasjem Vlade Republike Slovenije z dne 8. 4. 1999.

2. Predstavitev revizije

V okviru programa dela inštitut izvaja kot javno službo raziskovalne programe, ki predstavljajo zaokroženo področje raziskovalnega dela, za katerega je pričakovati, da bo v svetu aktualno še v naslednjem desetletju in je hkrati za Slovenijo tako pomembno, da obstaja državni interes, da se na tem področju dolgoročno raziskuje. Inštitut opravlja temeljno in aplikativno raziskovanje ter skrbi za razvoj in delovanje infrastrukture v okviru Nacionalnega raziskovalnega programa.

Inštitut je tretji največji porabnik sredstev Ministrstva za šolstvo, znanost in šport (v nadaljevanju: ministrstvo), namenjenih za raziskovalno dejavnost.

Predmet revizije je bila poraba proračunskih sredstev za izvajanje javne službe v letu 2002.

Cilj revizije je bil izrek mnenja o

- letnem poročilu programa raziskovalne dejavnosti za leto 2002 (v nadaljevanju: poročilo),
- pravilnosti poslovanja inštituta.

Za dosego ciljev revizije smo revidirali pravilnost evidentiranja, izkazovanja ter porabe sredstev v knjigovodskih evidencah in poročilih, ki jih inštitut pripravlja za ministrstvo. Preveritve smo opravili s podrobnimi revizijskimi programi, izdelanimi na podlagi mednarodnih revizijskih standardov, upoštevali pa smo tudi zakone in druge predpise, ki urejajo to področje. Revizijski programi se nanašajo na tri segmente: prihodke in odhodke, raziskovalne programe in mlade raziskovalce.

Prihodke, ki jih je inštitut pridobil iz državnega proračuna za opravljanje javne službe, smo proučevali z analitičnimi postopki. Preizkušali smo pravilnost izkazanih prihodkov od izvajanja javne službe za programski del in ustanoviteljske obveznosti⁶ v letu 2002.

Pri preiskovanju postavk, ki se nanašajo na odhodke, smo preveritve opravili z uporabo analitičnih postopkov ter s preverjanjem podatkov na osnovi nestatistično in statistično oblikovanih vzorcev. Preverjali in potrjevali smo posamezne vrste splošnih stroškov na ravni inštituta. Preizkušali smo, koliko so dejansko znašali splošni stroški in jih primerjali z vrednostmi, ki jih je inštitut prikazoval v knjigovodskih evidencah in poročilih ministrstvu za leto 2002.

Preverili smo celotno število opravljenih ur raziskovalcev ter tehničnih in strokovnih sodelavcev za vse raziskovalne programe (21).

Preveritve plač in drugih izdatkov za zaposlene smo opravili na vzorcu, ki smo ga določili z uporabo tablic naključnih števil, na osnovi podatkov o zaposlenih. Za stroške blaga, materiala in storitev smo vzorec za preizkušanje določili po metodi MUS⁷.

Med 21 raziskovalnimi programi smo, poleg analitične preveritve in preveritev na vzorcu vseh izplačil, dodatno nestatistično izbrali 3 največje raziskovalne programe, za katere smo preizkušali izkazane zneske za plače in druge izdatke za zaposlene ter stroške blaga, materiala in storitev.

Pri preveritvi pridobitve sredstev za mlade raziskovalce v letu 2002 smo uporabili analitične postopke, primerjali pa smo tudi pravilnost teh prihodkov z izdatki ministrstva za te namene. Porabo sredstev smo preizkušali na nestatistično določenih vzorcih. Preverili smo izkazane zneske v knjigovodskih listinah in poročilih, ki jih inštitut pripravlja za ministrstvo.

Preverili smo tudi pravilnost postopka prodaje počitniškega objekta Dramalj, ker smo za to posebej prejeli pobudo.

Za preveritev evidentiranja in izkazovanja ter pravilnosti porabe sredstev iz prejetih transferov smo iz izkaza prihodkov in odhodkov inštituta uporabili naslednje podatke:

a) Celotne prihodke, izkazane v znesku 1.946.956 tisoč tolarjev.

Od celotnih prihodkov smo preizkusili prihodke od izvajanja javne službe, ki jih je inštitut pridobil na podlagi pogodbe o izvajanju in financiranju programa dela⁸ v znesku 1.404.264 tisoč tolarjev (tabela 3). V skladu s pogodbo je del sredstev namenjen za ustanoviteljske obveznosti, s katerimi inštitut krije stroške upravljanja in vodenja ter

⁶ Ustanoviteljske obveznosti predstavljajo fiksne stroške upravljanja inštituta in vzdrževanje njegove materialne infrastrukture (8. člen Pravilnika o vrednotenju kakovosti in financiranju programa dela javne raziskovalne organizacije, Uradni list RS, št. 52/98, 67/98, 72/98).

⁷ MUS je kratica za Monetary Unit Sampling (vzorčenje po denarnih enotah).

⁸ Pogodba o izvajanju in financiranju programa dela št. PP-0104/99 z dne 22. 4. 1999 je bila sklenjena z Ministrstvom za znanost in tehnologijo. S pogodbo je opredeljeno obdobje izvajanja in financiranje Programa dela inštituta: od 1. 1. 1999 do 31. 12. 2003. Za leto 2002 je bil z Ministrstvom za šolstvo, znanost in šport dne 11. 3. 2002 sklenjen aneks št. 8 k pogodbi št. PP-0104/99 o izvajanju in financiranju Programa dela v vrednosti 981.343 tisoč tolarjev.

fiksne stroške delovanja (infrastrukturne režije) na področju raziskovalnih programov. Te stroške v nadaljevanju obravnavamo kot splošne stroške na ravni inštituta. Preizkusili smo del splošnih stroškov v znesku 451.087 tisoč tolarjev⁹ in preverili, ali so vsi raziskovalni programi pravilno obremenjeni s splošnimi stroški. Preizkusili smo pravilnost izkazanih zneskov v knjigovodskih evidencah inštituta in poročilih, ki jih je inštitut pripravil za ministrstvo za leto 2002. Med prihodki od izvajanja javne službe so izkazana tudi sredstva za izvajanje programa usposabljanja mladih raziskovalcev v znesku 202.664 tisoč tolarjev¹⁰. Preverili smo pravilnost izkazovanja in porabo teh sredstev.

b) Celotne odhodke, izkazane v znesku 1.888.874 tisoč tolarjev.

Od celotnih odhodkov smo z vzorčenjem preizkusili upravičenost tistih stroškov dela, ki se nanašajo na plače in druge izdatke za zaposlene v znesku 22.326 tisoč tolarjev. Z vzorčenjem smo preizkušali tudi stroške blaga, materiala in storitev v znesku 227.487 tisoč tolarjev in preverili pravilnost izkazanih zneskov. Potrjevali pa smo tudi stroške plač in drugih izdatkov za zaposlene ter stroške blaga, materiala in storitev za nestatistično izbrani vzorec treh raziskovalnih programov, z izkazanimi stroški v znesku 125.896 tisoč tolarjev, kar je 18,4 odstotka vseh stroškov za izvajanje programskega dela, ter za 10 mladih raziskovalcev v znesku 50.620 tisoč tolarjev, kar je 26,2 odstotka izkazane porabe sredstev za mlade raziskovalce.

Preizkušali smo izkazane zneske v poročilu ministrstvu, ki ga je inštitut pripravil za leto 2002. Podrobneje smo preizkusili pravilnost poročanja o obsegu stroškov za tista letna poročila, ki jih je inštitut pripravil za raziskovalne programe in mlade raziskovalce.

⁹ V znesku 451.087 tisoč tolarjev so zajeti tudi izdatki po Kolektivni pogodbi za raziskovalno dejavnost v znesku 32.619 tisoč tolarjev.

¹⁰ Za izvajanje programa usposabljanja je inštitut pridobil sredstva na podlagi javnega razpisa in sklenjenih pogodb z ministrstvom, ki se nanašajo na posamezne mlade raziskovalce.

II. REVIZIJSKE UGOTOVITVE

1. Proračunska sredstva v prihodkih in odhodkih inštituta

Inštitut za leto 2002 izkazuje prihodke in odhodke, kot so prikazani v tabeli 2.

Tabela 2: Izkaz prihodkov in odhodkov inštituta za leto 2002

Izkaz prihodkov in odhodkov	Realizacija v letu 2002 v tisoč tolarjih	Realizacija v letu 2001 v tisoč tolarjih	Indeks 2002/2001
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)
Prihodki od poslovanja	1.890.446	1.723.017	110
Prihodki od financiranja	54.726	50.230	109
Izredni prihodki	931	38.363	2
Prevrednotevalni poslovni prihodki	853	0	0
Skupaj celotni prihodki	1.946.956	1.811.610	107
 Stroški blaga, materiala in storitev	 (500.214)	 (440.837)	 113
Stroški dela	(1.187.940)	(1.076.372)	110
Amortizacija	(189.250)	(178.493)	106
Davek od dobička	(0)	(1.248)	0
Drugi stroški	(6.424)	(10.996)	58
Odhodki financiranja	(2.732)	(180)	1518
Izredni odhodki	(0)	(9.066)	0
Prevrednotevalni poslovni odhodki	(2.314)	(0)	0
Skupaj celotni odhodki	(1.888.874)	(1.717.192)	110
 Presežek prihodkov	 58.082	 94.418	 62

Vir: izkaz prihodkov in odhodkov za leto 2002.

1.1 Prihodki

V izkazu prihodkov in odhodkov inštituta za leto 2002 so prihodki izkazani v znesku 1.946.956 tisoč tolarjev. Najpomembnejši vir prihodkov predstavljajo proračunska sredstva, ki so izkazana v znesku 1.404.264 tisoč tolarjev in predstavljajo 74,3 odstotka vseh prihodkov od poslovanja inštituta¹¹. Prihodki od izvajanja javne službe so bili za 2 odstotka večji kot v letu poprej.

¹¹ Za leto 2002 je inštitut v izkazu prihodkov in odhodkov izkazal 1.890.446 tisoč tolarjev prihodkov od poslovanja, 54.726 tisoč tolarjev prihodkov od financiranja, 931 tisoč tolarjev izrednih prihodkov in 853 tisoč tolarjev prevrednotevalnih poslovnih prihodkov, skupaj 1.946.956 tisoč tolarjev prihodkov.

Tabela 3: Struktura prihodkov od poslovanja inštituta

Prihodki od poslovanja	Leto 2002	Leto 2001	Indeks
	v tisoč tolarjih	v tisoč tolarjih	2002/2001
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)
<i>Prihodki od izvajanja javne službe</i>			
• pogodba o izvajanju in financiranju programa dela	981.343	942.170	104
• druge pogodbe	219.027	234.107	94
Skupaj	1.200.370	1.176.277	102
<i>Drugi prihodki</i>			
• mladi raziskovalci	202.664	200.219	101
• donacije	1.230	0	100
Skupaj	203.894	200.219	102
SKUPAJ	1.404.264	1.376.496	102
<i>Prihodki od prodaje proizvodov in storitev na trgu</i>			
• na domačem trgu	348.166	297.117	117
• na tujem trgu	138.016	49.404	279
Skupaj	486.182	346.521	140
Skupaj	1.890.446	1.723.017	110

Vir: knjigovodski podatki inštituta za leto 2002.

Iz strukture prihodkov od poslovanja inštituta je razvidno, da proračunska sredstva predstavljajo najpomembnejši vir prihodkov. Izkazani zneski prihodkov od poslovanja, ki jih je inštitut pridobil za izvajanje javne službe, so:

- 981.343 tisoč tolarjev prihodkov za izvajanje in financiranje programa dela inštituta (69,9 odstotka prihodkov za izvajanje javne službe),
- 202.664 tisoč tolarjev prihodkov za usposabljanje mladih raziskovalcev (14,4 odstotka prihodkov za izvajanje javne službe) ter
- 220.257 tisoč tolarjev ostalih prihodkov (15,7 odstotka prihodkov za izvajanje javne službe).

Tabela 4: Struktura prihodkov od izvajanja javne službe v letu 2002

Prihodki od izvajanja javne službe	Leto 2002 v tisoč tolarjih	Struktura v odstotkih	Struktura v odstotkih
<i>Raziskovalni programi in projekti</i>			
• raziskovalni programi	655.731	75,0	
• raziskovalni projekti	86.994	9,9	
• ciljni raziskovalni programi - ministrstvo	123.412	14,1	
• ciljni raziskovalni programi - ostala ministrstva	8.621	1,0	
Skupaj	874.758	100,0	72,9
<i>Ustanoviteljske obveznosti</i>			
• raziskovalni programi	325.612	100,0	
Skupaj	325.612	100,0	27,1
Skupaj	1.200.370		100,0

Vir: knjigovodski podatki inštituta za leto 2002.

Sredstva za izvajanje programov za leto 2002 v znesku 981.343 tisoč tolarjev so bila določena z aneksom št. 8 k pogodbi št. PP-0104/99, ki zagotavlja inštitutu financiranje dejavnosti javne službe v okviru programskega financiranja (tabela 5). V skladu z 10. členom pogodbe je inštitut prejemal sredstva iz proračuna Republike Slovenije v mesečnih obrokih.

S pogodbo je opredeljeno tudi obdobje izvajanja in financiranja programa dela inštituta, ki obsega raziskovalne programe, infrastrukturno dejavnost in ustanoviteljske obveznosti. Poleg tega so bili določeni tudi čas izvajanja, letni obseg sredstev, način izplačevanja, ugotavljanja izpolnitve pogodbenih obveznosti ter odgovorna oseba za spremljanje in nadzor izvajanja pogodbe. Sredstva se po namenu delijo na sredstva za

- programski del
 - plače,
 - prispevki delodajalca,
 - izdatki za blago in storitve,
 - namenska sredstva za investicijsko vzdrževanje (oprema),
- ustanoviteljske obveznosti
 - stroški upravljanja in vodenja,
 - fiksni stroški delovanja (infrastrukturna režija),
 - izplačila po kolektivni pogodbi ter
 - namenska sredstva za investicijsko vzdrževanje (zgradbe).

Tabela 5: Financiranje programa dela inštituta za leto 2002 - aneks št. 8

Namen	Vrednost v tisoč tolarjih	Struktura v odstotkih
<i>Programski del</i>		
• plače in drugi izdatki za zaposlene	311.761	31,8
• prispevki delodajalca	77.051	7,8
• izdatki za blago in storitve	182.597	18,6
• sredstva za investicijsko vzdrževanje	99.694	10,2
Skupaj programski del	671.103	68,4
<i>Ustanoviteljske obveznosti</i>		
• upravljanje in vodenje	76.750	7,8
• fiksni stroški delovanja (infrastruktura režija)	192.104	19,6
• izplačila po kolektivni pogodbi	41.386	4,2
Skupaj ustanoviteljske obveznosti	310.240	31,6
Skupaj	981.343	100,0

Vir: aneks št. 8 k pogodbi št. PP-0104/99 o izvajanju in financiranju programa dela.

Preizkusili smo evidentiranje in izkazovanje prihodkov od izvajanja javne službe. Ugotovili smo, da je inštitut v letu 2002 pravilno evidentiral in izkazoval prihodke iz proračuna za raziskovalne programe in projekte ter ustanoviteljske obveznosti v znesku 1.200.370 tisoč tolarjev ter 202.664 tisoč tolarjev prihodkov za usposabljanje mladih raziskovalcev.

1.2 Odhodki

Za leto 2002 je inštitut v izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov izkazal odhodke v znesku 1.888.874 tisoč tolarjev¹². Med temi so bili stroški blaga, materiala in storitev ter stroški dela izkazani v znesku 1.688.154 tisoč tolarjev.

Pri preizkušanju dela odhodkov, ki se nanašajo na splošne stroške na ravni inštituta, je bilo težišče na porabi sredstev za ustanoviteljske obveznosti, namenjenih za upravljanje in vodenje ter pokrivanje fiksnih stroškov delovanja. Ugotavljali smo, koliko so znašali splošni stroški v letu 2002, kakšen način je bil uporabljen za delitev splošnih stroškov ter kako so bili z njimi obremenjeni raziskovalni programi.

V letu 2002 je inštitut v poročilu izkazoval splošne stroške v znesku 502.582 tisoč tolarjev.

¹² Za leto 2002 je inštitut v izkazu prihodkov in odhodkov izkazal 1.883.828 tisoč tolarjev poslovnih odhodkov, 2.732 tisoč tolarjev odhodkov financiranja in 2.314 tisoč tolarjev prevrednotevalnih poslovnih odhodkov, skupaj 1.888.874 tisoč tolarjev odhodkov.

Tabela 6: Splošni stroški inštituta v letu 2002

Splošni stroški	Znesek v tisoč tolarjih	Struktura v odstotkih
I. splošni stroški infrastrukturnih centrov	51.495	10,2
II. ostali splošni stroški	451.087	89,8
Skupaj	502.582	100,0

Vir: letno poročilo programa raziskovalne dejavnosti.

Struktura splošnih stroškov infrastrukturnih centrov¹³ (nuklearna magnetna resonanca, mikrobiološka zbirka), ki jih je v letu 2002 inštitut izkazal v znesku 51.495 tisoč tolarjev, je prikazana v tabeli 7. Največji del teh stroškov (46,7 odstotka) predstavljajo plače in drugi izdatki za zaposlene.

Tabela 7: Splošni stroški infrastrukturnih centrov v letu 2002

Splošni stroški infrastrukturnih centrov	Znesek v tisoč tolarjih	Struktura v odstotkih
Plače in drugi izdatki za zaposlene	24.041	46,7
Prispevki delodajalca	5.451	10,6
Izdatki za blago in storitve	20.569	39,9
Sredstva za investicijsko vzdrževanje (amortizacija)	1.434	2,8
Skupaj splošni stroški skupnih služb	51.495	100,0

Vir: finančno-računovodska služba inštituta.

Med ostalimi splošnimi stroški v znesku 451.087 tisoč tolarjev se nanaša 43,5 odstotka na fiksne stroške delovanja¹⁴, 32,9 odstotka na stroške upravljanja in vodenja¹⁵, 12,9 odstotka na sredstva za investicijsko vzdrževanje¹⁶ in 10,7 odstotka na stroške izplačil po kolektivni pogodbi¹⁷.

¹³ Instrumentalni centri in zbirke predstavljajo nujno znanstveno - raziskovalno strukturo ter so podpora javnim raziskovalnim organizacijam pri izvajanju nacionalnega raziskovalnega programa. Delujejo kot samostojne organizacijske in obračunske enote v okviru javnih raziskovalnih organizacij in obeh univerz.

¹⁴ Stroški za elektriko, plin, vodo, pošto, telefon ipd.

¹⁵ Plače, prispevki in davek na plače zaposlenih v skupnih službah.

¹⁶ Amortizacija stavb.

¹⁷ Za vse zaposlene razen mladih raziskovalcev.

Tabela 8: Ostali splošni stroški inštituta v letu 2002

Ostali splošni stroški	Znesek v tisoč tolarjih	Struktura v odstotkih
Stroški upravljanja in vodenja	148.273	32,9
Fiksni stroški	196.125	43,5
Izplačila po kolektivni pogodbi	48.333	10,7
Sredstva za investicijsko vzdrževanje	58.356	12,9
Skupaj ostali splošni stroški	451.087	100,0

Vir: letno poročilo programa raziskovalne dejavnosti.

Pravilnost evidentiranja in izkazovanja splošnih stroškov smo presojali na podlagi Pravilnika o vrednotenju kakovosti in financiranja programa dela javne raziskovalne organizacije, Sklepa o pogojih dodeljevanja proračunskih sredstev za financiranje ustanoviteljskih obveznosti zavodom, ki opravljajo raziskovalno dejavnost¹⁸, in Sklepa o normativih in standardih za določanje sredstev za izvajanje nacionalnega raziskovalnega programa¹⁹, v katerih so opredeljena sredstva po namenih porabe.

Inštitut vodi vse splošne stroške v knjigovodskih evidencah v okviru samostojne obračunske enote Skupne službe – SKS. Za finančna poročila ministrstvu o porabi po posameznih programih inštitut vse ugotovljene splošne stroške deli najprej po programskih skupinah po ključu prejetih sredstev za posamezne programe, nato pa tako ugotovljene stroške posamezne programske skupine razdeli po namenu, in sicer po ključu strukture vseh stroškov na posamezne skupine namenske porabe.

S preizkušanjem podatkov smo preverili pravilnost evidentiranja in izkazovanja splošnih stroškov inštituta v letu 2002 v knjigovodskih evidencah. Ugotovili smo, da je inštitut v knjigovodskih evidencah izkazoval splošne stroške v znesku 502.337 tisoč tolarjev.

S preizkusom pravilnosti podatkov v poročilih ministrstvu o porabi sredstev za raziskovalno dejavnost smo ugotovili, da se izkazani zneski v poročilih ministrstvu le malenkostno razlikujejo od izkazanih zneskov v knjigovodskih evidencah inštituta, kar prikazujemo v tabeli 9.

¹⁸ Uradni list RS, št. 17/94 in 33/96.

¹⁹ Uradni list RS, št. 16/94, 63/97, 87/97 in 49/98.

Tabela 9: Stroški upravljanja in vodenja ter fiksni stroški za raziskovalno dejavnost v letu 2002

v tisoč tolarjih

Vsebina	Izkazani stroški v poročilu ministrstvu	Dejanski stroški	Razlika
(1)	(2)	(3)	(4) =(2)-(3)
Ustanoviteljske obveznosti			
• stroški upravljanja in vodenja	177.766	177.766	0
• fiksni stroški	216.693	216.693	0
• izplačila po kolektivni pogodbi	48.333	48.088	245
• sredstva za investicijsko vzdrževanje	59.790	59.790	0
Skupaj	502.582	502.337	245

Vir: finančno računovodska služba inštituta.

Inštitut je v poročilih ministrstvu stroške ustanoviteljskih obveznosti izkazal za 245 tisoč tolarjev previsoko, in sicer stroške dodatkov po Kolektivni pogodbi za raziskovalno dejavnost²⁰ (v nadaljevanju: KPRD) za projekt V1-0428 (ostali stroški tega projekta so izkazani med stroški tržne dejavnosti). Omenjena napaka vrednostno ni pomembna.

Razen omenjenega je inštitut v poročilu ministrstvu izkazal pravilno porabo sredstev.

2. Program raziskovalne dejavnosti

Ustanovitelj financira inštitutu izvajanje programa raziskovalne dejavnosti, ki zajema raziskovalne programe, temeljne in aplikativne projekte, ciljne raziskovalne projekte, mlade raziskovalce, mednarodne raziskave ter znanstveno informiranje in komuniciranje ter ustanoviteljske obveznosti.

Za izvajanje dejavnosti je inštitut organiziran v raziskovalni sektor in sektor skupnih služb. Glavni organizacijski obliki delovanja raziskovalnega sektorja sta raziskovalni laboratorij oziroma oddelek in infrastrukturni center. V sestavi inštituta deluje 14 laboratorijev, infrastrukturni center ter skupne službe. V ustanavljanju je Center za validacijske tehnologije in analitiko.

Raziskovalni laboratoriji so samostojne organizacijske enote, v okviru katerih je oblikovanih 21 programskih skupin. Raziskovalni program izvaja programska skupina, ki jo sestavljajo raziskovalci ter tehnični in strokovni sodelavci.

Obseg prejetih sredstev in porabo sredstev za raziskovalno dejavnost prikazuje tabela 10.

²⁰ Uradni list RS, št. 45/92, 50/92, 5/93, 50/94, 45/96, 51/98, 73/98, 106/99, 107/00, 64/01, 84/01, 85/01.

Tabela 10: Poročilo o programu raziskovalne dejavnosti za leto 2002

v tisoč tolarjih

Vsebina	Izplačani znesek ministrstva	Izkazani stroški inštituta	Razlika
1	2	3	4 = 2-3
<i>Raziskovalna dejavnost</i>			
• plače in drugi izd. za zaposlene	482.844	605.769	(122.925)
• prispevki delodajalca	118.056	137.849	(19.793)
• izdatki za blago in storitve	302.785	189.309	113.476
• sredstva za investicijsko vzdrževanje (za opremo)	102.471	86.210	16.261
• sredstva za sofinanciranje od drugih ministrstev (MKGP)	800	-	800
Skupaj raziskovalna dejavnost	1.006.956	1.019.137	(12.181)
<i>Ustanoviteljske obveznosti</i>			
• upravljanje in vodenje	76.749	148.273	(71.524)
• fiksni stroški	192.103	196.125	(4.022)
• izplačila po kolektivni pogodbi	41.386	48.333	(6.947)
• sredstva za investicijsko vzdrževanje (objekte)	15.373	58.356	(42.983)
• fiksni stroški infrastrukturnih centrov	51.990	51.495	495
Skupaj ustanoviteljske obveznosti	377.601	502.582	(124.981)
Skupaj	1.384.557	1.521.719	(137.161)

Vir: letno poročilo programa raziskovalne dejavnosti.

Izkazane zneske v knjigovodskih evidencah inštituta smo primerjali z zneski, ki jih je inštitut izkazoval v poročilih ministrstvu o izvajanju programa raziskovalne dejavnosti za leto 2002 in so v celoti razvidni iz tabele 11.

Tabela 11: Stroški programa raziskovalne dejavnosti za leto 2002

v tisoč tolarjih

Vsebina (1)	Izkazani stroški (2)	Dejanski stroški (3)	Razlika (4) = (2)-(3)
<i>Raziskovalni programi</i>			
plače in drugi izdatki za zaposlene	398.658	398.658	0
prispevki delodajalca	99.438	99.438	0
izdatki za blago in storitve	113.643	113.643	0
sredstva za investicijsko vzdrževanje	74.162	74.162	0
Skupaj	685.901	685.901	0
<i>Mladi raziskovalci</i>			
plače in drugi izdatki za zaposlene	132.572	132.572	0
prispevki delodajalca	21.801	21.801	0
izdatki za blago in storitve	38.571	37.300	1.271
Skupaj	192.944	191.673	1.271
<i>Temeljni in aplikativni projekti</i>			
plače in drugi izdatki za zaposlene	73.623	73.623	0
prispevki delodajalca	16.440	16.440	0
izdatki za blago in storitve	26.268	26.268	0
sredstva za investicijsko vzdrževanje	11.977	11.977	0
Skupaj	128.308	128.308	0
<i>Ciljni raziskovalni projekti</i>			
plače in drugi izdatki za zaposlene	916	916	0
prispevki delodajalca	170	170	0
izdatki za blago in storitve	618	618	0
sredstva za investicijsko vzdrževanje	71	71	0
Skupaj	1.775	1.775	0
<i>Mednarodni projekti</i>			
izdatki za blago in storitve	8.905	8.134	771
Skupaj	8.905	8.134	771
<i>Znanstveno informiranje in komun.</i>			
izdatki za blago in storitve	1.304	1.304	0
Skupaj	1.304	1.304	0
<i>Ustanoviteljske obveznosti</i>			
stroški upravljanja in vodenja	177.766	177.766	0
fiksni stroški	216.693	216.693	0
izplačila po kolektivni pogodbi	48.333	48.088	245
sredstva za investicijsko vzdrževanje	59.790	59.790	0
Skupaj	502.582	502.337	245
Skupaj	1.521.719	1.519.432	2.287

Vir: finančno računovodska služba inštituta.

Razlike so podrobneje pojasnjene v nadaljevanju tega poročila, znesek 771 tisoč tolarjev, ki predstavlja preveč izkazane stroške za blago in storitve pri mednarodnih projektih, in razlika pri porabi sredstev za ustanoviteljske obveznosti v znesku 245 tisoč tolarjev, pa sta pojasnjena v točki 1.2 tega poročila, in sicer pod tabelo 9.

Pretežni del raziskovalne dejavnosti se izvaja v okviru raziskovalnih programov.

2.1 Poročilo o izvajanju programov v letu 2002

Inštitut je za ministrstvo za vseh 21 raziskovalnih programov pripravil poročilo o izvajanju programov v letu 2002. Vsebina poročila je določena v pogodbi o izvajanju in financiranju programa dela²¹, v kateri so sredstva razdeljena po namenih.

Izkazane zneske v knjigovodskih evidencah inštituta smo primerjali z zneski, ki jih je inštitut izkazoval v poročilu ministrstvu o izvajanju programov za leto 2002.

Tabela 12: Poročilo o raziskovalnih programih za leto 2002

v tisoč tolarjih			
Vsebina	Izplačani znesek ministrstva	Izkazani stroški inštituta	Razlika
(1)	(2)	(3)	(4) = (2)-(3)
<i>Raziskovalni programi</i>			
• plače in drugi izd. za zaposlene	311.745	398.658	(86.913)
• prispevki delodajalca	77.076	99.438	(22.362)
• izdatki za blago in storitve	182.581	113.643	68.938
• sredstva za investicijsko vzdrževanje	84.329	74.162	10.167
Skupaj raziskovalni programi	655.731	685.901	(30.170)

Vir: letno poročilo programa raziskovalne dejavnosti.

Preizkusili smo pravilnost poročanja ministrstvu o obsegu stroškov. Poleg preveritev, ki smo jih opravili na vzorcu odhodkov inštituta, smo podrobno pregledali dodatno še tri raziskovalne programe²² v skupni vrednosti 118.485 tisoč tolarjev, ki predstavljajo 18,1 odstotka vseh izplačanih sredstev za raziskovalne programe v letu 2002.

Tabela 13: Stroški inštituta za raziskovalne programe za leto 2002

v tisoč tolarjih			
Vsebina	Izkazani stroški v poročilu ministrstvu	Dejanski stroški	Razlika
(1)	(2)	(3)	(4) = (2)-(3)
<i>Raziskovalni program</i>			
• plače in drugi izdatki za zaposlene	398.658	398.658	0
• prispevki delodajalca	99.438	99.438	0
• izdatki za blago in storitve	113.643	113.643	0
• sredstva za investicijsko vzdrževanje (za opremo)	74.162	74.162	0
Skupaj raziskovalni program	685.901	685.901	0

Vir: finančno računovodska služba inštituta.

²¹ Št. PP-0106/99 z dne 22. 4. 1999.

²² T. i. PO-0509, PO-0513, PO-0516.

S preizkušanjem smo ugotovili, da je inštitut v poročilih ministrstvu, ki se nanašajo na raziskovalne programe v letu 2002, pravilno izkazal porabo sredstev.

Preverili smo tudi letno število učinkivnih izvajalskih ur, ki jih financira ministrstvo. Za izvajanje javne službe se na inštitutu oblikujejo programske skupine, v katerih ima posamezni izvajalec dovoljeno obremenitev največ 1.700 učinkivnih izvajalskih ur²³, oziroma 2.088 obračunskih ur letno. Ceno raziskovalne ure vsako leto določi ministrstvo, razlikuje pa se glede na kategorije raziskovalnih programov: A, B, C in D²⁴. Z analitičnimi postopki smo preverili pravilnost dovoljene obremenitve posameznih raziskovalcev v letu 2002 pri 21 raziskovalnih programih. Enota opazovanja je bil zaposleni v okviru raziskovalnega programa, ki ima s proračunskih sredstev odobreno določeno število raziskovalnih ur. S preveritvijo smo potrdili dovoljeno letno obremenitev izvajalcev pri raziskovalnih programih. Ugotovili smo, da so raziskovalci in strokovni sodelavci opravili 119.962 obračunskih ur pri raziskovalnih programih in 5.797,5 obračunskih ur pri sofinanciranih projektih. Ministrstvo je za raziskovalne programe obračunalo 88.969 učinkivnih ur oziroma 109.275 obračunskih.

Iz navedenega ugotavljamo, da so bile vse dodeljene ure porabljene za izvajanje javne službe.

2.2 Poročilo o porabi sredstev za mlade raziskovalce

Inštitut iz proračuna pridobiva sredstva tudi za projekt 'mladi raziskovalci'. Sredstva za usposabljanje mladih raziskovalcev zagotavlja država z namenom, da se študentom po končani diplomi omogoči nadaljnje usposabljanje. Mladi raziskovalci se na inštitutu usposabljujejo v raziskovalnih skupinah. Pod vodstvom mentorjev opravljajo doktorska in magistrska dela ter se podiplomsko raziskovalno usposabljujejo na različnih raziskovalnih področjih. Mladim raziskovalcem lahko ministrstvo odobri krajše usposabljanje v tujini za študijske projekte na tujih univerzah oziroma raziskovalnih inštitutih.

Na dan 31. 12. 2002 je bilo na inštitutu 28 mladih raziskovalcev. Inštitut je za usposabljanje mladih raziskovalcev od ministrstva prejel 202.664 tisoč tolarjev sredstev. Sredstva je pridobil na podlagi javnega razpisa in sklenjenih pogodb z ministrstvom.

Inštitut mora o porabljenih sredstvih pripraviti poročilo za vse mlade raziskovalce, ki so se usposabljali v posameznem letu. Podlaga za pripravo poročila za ministrstvo so podatki na osnovi normativov in knjigovodskih evidenc.

Preizkusili smo pravilnost podatkov v knjigovodskih evidencah in poročilih, ki jih inštitut pripravlja za ministrstvo. V vzorec smo izbrali 10 mladih raziskovalcev in preverili pravilnost porabe sredstev za plače ter neposredne materialne in nematerialne stroške. Strukturo porabe sredstev prikazujemo v tabeli 14.

²³ Sklep o normativih in standardih za določanje sredstev za izvajanje nacionalnega raziskovalnega programa v točki 1.3 določa ceno raziskovalne ure: 'Pri ceni dela raziskovalca se upošteva, da ima posamezni izvajalec dovoljeno obremenitev največ 1.700 učinkivnih ur letno za redno delo'. 1.700 učinkivnih ur letno je enako 1 FTE - Full Time Equivalent (človek-letu).

²⁴ A, B, C in D so cenovni razredi programskih skupin. Za leto 2002 je bila cena ure za cenovni razred A 5.556,00 tolarjev, za B 6.151,00 tolarjev, za C 6.907,20 tolarjev in za cenovni razred D 7.603,00 tolarjev.

Tabela 14: Struktura porabe sredstev za mlade raziskovalce v letu 2002

v tisoč tolarjih

Vrsta stroška	Izkazani stroški v poročilu ministrstvu	Dejanski stroški	Razlika
(1)	(2)	(3)	(4) = (2) - (3)
Plače in drugi izdatki za zaposlene	132.572	132.572	0
Prispevki delodajalca	21.801	21.801	0
Neposredni materialni stroški za izvajanje programov usposabljanja	38.571	37.300	1.271
Skupaj porab. sredstva ministrstva	192.944	191.673	1.271

Vir: finančno-računovodska služba inštituta.

Iz pregledanih knjigovodskih listin in poročil o porabi sredstev za usposabljanje mladih raziskovalcev, ki jih inštitut pripravlja za ministrstvo, smo ugotovili, da je inštitut neposredne materialne stroške izkazal za 1.271 tisoč tolarjev previsoko (990 tisoč tolarjev se nanaša na izkazane interne stroške, 281 tisoč tolarjev se nanaša na plače in prispevke, ki so že izkazani pri plačah in prispevkih). Omenjena napaka vrednostno ni pomembna.

Inštitut opozarja, da se iz leta v leto povečuje število različnih poročil in statistik zunanjim uporabnikom, ki niso usklajena z obstoječo računovodsko evidenco, zato zahtevajo ogromno dodatnega dela zaposlenih v računovodskih službah. Ministrstvo bi zato moralo poročanje o porabi namenskih sredstev za raziskovalno dejavnost in izdelavo raznih letnih poročil uskladiti z računovodsko evidenco in računovodskimi izkazi. Uskladitev bi nedvomno pripomogla k racionalizaciji dela in zmanjšanju napak.

Glede pravilnega prikazovanja porabe sredstev za raziskovalno dejavnost, še posebno izplačil po kolektivni pogodbi mladim raziskovalcem, pa opozarja, da iz sedaj veljavnih predpisov ni mogoče povsem nedvoumno ugotoviti pravilnega prikazovanja porabe omenjenih sredstev. Ministrstvo bi zato moralo dopolniti in uskladiti predpise in navodila glede prikazovanja porabe sredstev za raziskovalno dejavnost.

Zaradi nejasnosti predpisov in navodil glede omenjenih izplačil je inštitut predložil dopis ministrstva z dne 9. 9. 2002, iz katerega je razvidno, da v ustanovitelskih obveznostih, ki jih priznava ministrstvo javnim raziskovalnim zavodom in univerzama, mladi raziskovalci niso zajeti. Glede na omenjeni dopis so dodatke po kolektivni pogodbi za mlade raziskovalce v znesku 14.646 tisoč tolarjev v letnem poročilu raziskovalne dejavnosti za leto 2002 izkazali na postavki plače in drugi izdatki za zaposlene pri mladih raziskovalcih.

3. Plače in drugi izdatki za zaposlene

V izkazu prihodkov in odhodkov je inštitut izkazal 1.187.940 tisoč tolarjev za plače in druge izdatke za zaposlene, kar predstavlja 62,9 odstotka vseh odhodkov. Pravilnost obračunov in izplačil plač smo preverili na vzorcu 50 izplačil v vrednosti 22.326 tisoč tolarjev.

Preverili smo, ali je inštitut porabil sredstva za plače in druge izdatke za zaposlene v skladu s predpisi²⁵ in notranjimi akti inštituta. Preizkušali smo izpolnjevanje pogojev za zasedbo delovnega mesta, sklepe o izvolitvi v nazive, pogodbe o zaposlitvi, odločbe o plači, prisotnost ter pravilnost obračuna plač in nadomestil za prehrano in prevoz.

Ugotovili smo, da inštitut obračunava povračila zaposlenim na osnovi stalnega mesečnega števila ur (174), zmanjšanega za dneve odsotnosti, in ne kot določa 42. člen Kolektivne pogodbe za negospodarske dejavnosti v RS za dneve prisotnosti na delu.

Inštitut je 21. 11. 2003 zaprosil računalniško podjetje Vasco d. o. o., Kranj, da čimprej popravi obstoječi programski paket za obračun plač. Z njim bi odpravili napačno obračunavanje prejemkov za prevoz na delo in iz dela ter za prehrano zaposlenih med delom.

Ugotovili smo tudi, da 6 zaposlenim iz vzorca niso bile izdane odločbe o spremembi količnika zaradi napredovanja, ki so bile osnova za izplačilo plače v letu 2002, in tudi pridobljeno soglasje ministrstva ni bilo pridobljeno v skladu s 6. členom Pravilnika o napredovanju zaposlenih v javnih zavodih s področja znanosti in tehnologije²⁶.

Po pojasnilu inštituta so imeli leta 2001 dve skupini napredovanj, in sicer:

- *za 39 zaposlenih so 16. 1. 2001 poslali načrt rednih napredovanj za leto 2001 na ministrstvo in za načrt dobili soglasje dne 31. 1. 2001;*
- *za 31 izrednih napredovanj zaposlenih pa le-teh v letu 2001 ni bilo mogoče načrtovati, saj je sprememba Pravilnika o napredovanjih²⁷ pričela veljati 2. 6. 2001, izvedla pa naj bi se za nazaj – od 1. 1. 2001. Sprememba pravilnika je bila torej v nasprotju vsaj s 6. členom istega pravilnika, ki predpisuje letno načrtovanje napredovanj.*

Iz skupinskega naloga kadrovske službe računovodstvu je razvidno, da je kadrovska služba za vse zaposlene iz te skupine preverjala delovno dobo, izobrazbo, dosedanje število napredovanj, datum zadnjega napredovanja (kar je poseben pogoj iz 42. a člena) in skupno možno število napredovanj. Vsi zaposleni iz te skupine so zadnjič napredovali v letu 1994, ko so bili (razen dveh) vsi takoj razporejeni v najvišji možni plačilni razred.

Zaradi izrednega (tudi retroaktivnega) postopka po 42. a členu niso bili izdani posamezni sklepi, temveč skupinski nalog za eno povečanje plačilnega razreda, kar je v skladu s prvim odstavkom 8. člena Pravilnika o napredovanjih.

Glede skupine zaposlenih, ki so napredovali v letu 2001 na podlagi spremenjenega Pravilnika o napredovanju, je inštitut 11. 11. 2003 zaprosil Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport za soglasje oziroma mnenje.

²⁵ Kolektivna pogodba za negospodarske dejavnosti v RS (Uradni list RS, št. 18/91, 51/92, 13/93, 34/93 in 39/99; popr. 40/99, 99/01; razlage v Uradnem listu RS, št. 67/00 in 81/00); Kolektivna pogodba za raziskovalno dejavnost; Zakon o višini povračil stroškov v zvezi z delom in nekaterih drugih prejemkov (Uradni list RS, št. 87/97, 9/98, 48/01).

²⁶ Uradni list RS, št. 41/94, 65/95, 44/01, 40/02.

²⁷ Pravilnik o spremembah in dopolnitvah pravilnika o napredovanju zaposlenih v javnih zavodih s področja znanosti in tehnologije, Uradni list RS, št. 44/01.

4. Stroški blaga, materiala in storitev

Inštitut je v letu 2002 v izkazu prihodkov in odhodkov izkazal stroške blaga, materiala in storitev v znesku 500.214 tisoč tolarjev, kar predstavlja 26,5 odstotka vseh odhodkov. Pravilnost porabe teh sredstev smo preverili na vzorcu 95 izplačil, ki smo jih določili po metodi MUS.

Pri preizkušanju pravilnosti porabe sredstev za stroške blaga, materiala in storitev smo preverili, ali je inštitut ravnal v skladu z Zakonom o javnih naročilih²⁸ in Pravilnikom o naročilih male vrednosti. Preverili smo pravilnost obračuna potnih stroškov (dnevnice in kilometrin) za potovanja doma in v tujini. Preizkusili smo pravilnost obračuna stroškov storitev in ostalega materiala, kot npr. delo prek študentskega servisa, nakupe strokovne literature, kotizacije za udeležbe na seminarjih, nakupe letalskih kart in podobno.

Ugotovili smo, da inštitut v treh primerih ni izkazal stroškov po pogodbah o delu v celoti. Zmanjšal jih je za pogodbeno dogovorjene stroške stanovanj, v skupnem znesku 623 tisoč tolarjev. To ni v skladu s 45. členom Pravilnika o kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava²⁹, ki določa, da se med stroški izplačil po pogodbah o delu izkazujejo vsi stroški, dogovorjeni v pogodbi.

Znesek nepravilnosti ne vpliva na letno poročilo programa raziskovalne dejavnosti kot tudi ne na višino izkazanih odhodkov v izkazu prihodkov in odhodkov.

Inštitut je že med revizijo zagotovil pravilno obračunavanje in evidentiranje stroškov pogodb o delu.

5. Prodaja počitniškega objekta Dramalj

V letu 2000 se je inštitut odločil prodati počitniško stanovanjsko hišo s prizidkom in gospodarskim poslopjem ter s celotnim pripadajočim zemljiščem v Dramalju, občina Crikvenica, Hrvaška. V ta namen je 21. 4. 2000 objavil pisno dražbo v Uradnem listu RS.

Iz sklepa upravnega odbora inštituta z dne 30. 5. 2000 je razvidno, da se je le-ta strinjal s predlogom o prodaji tega objekta.

Z najboljšim ponudnikom je bila 22. 6. 2000 sklenjena predpogodba, v kateri je v 5. točki, prav tako kot v razpisu dražbe, določeno, da postane veljavna, ko kupec v celoti poravna akontacijo kupnine in ko prodajalec prejme pisno soglasje pristojnega organa Republike Slovenije, da ne nasprotuje prodaji nepremičnine.

Dne 1. 3. 2001 je Vlada Republike Slovenije izdala sklep³⁰, da ne izda soglasja inštitutu k prodaji omenjenega počitniškega objekta. Po obvestilu ministrstva z dne 13. 3. 2001 je bil razlog za zavrnitev soglasja dejstvo, da odprodaja ni bila uvrščena v program prodaje

²⁸ Uradni list RS, št. 39/00, 102/00.

²⁹ Uradni list RS, št. 86/99, 110/99, 23/00, 37/00, 120/01.

³⁰ Št. 465-32/01.

državnega finančnega in stvarnega premoženja za leto 2000. Zato je ministrstvo omenjeno odprodajo uvrstilo v dopolnitev programa odprodaje državnega premoženja za leto 2001, ki ga je Vlada Republike Slovenije potrdila s sklepom³¹. S tem je bil izpolnjen eden izmed potrebnih formalnih pogojev za izvedbo postopka odprodaje v skladu z veljavnimi predpisi.

Vlada Republike Slovenije še ni izdala soglasja k prodaji tega objekta do zaključka revizije pri inštitutu.

Ministrstvo je pridobilo glede te prodaje tudi pravno mnenje Državnega pravobranilstva Ljubljana. To je predlagalo, da se uporabniku objekta takoj postavi zahteva po vrnitvi ključev in izročitvi posesti objekta, saj sklenjena predpogodba, glede na njeno 5. točko, ni veljavna. Z dopolnitvijo pravnega mnenja z dne 9. 7. 2003 je Državno pravobranilstvo Ljubljana navedlo, da je z dnem, ko je Republika Slovenija na podlagi prvega odstavka 65. člena Zakona o zavodih³² postala lastnica premoženja zavoda – inštituta, postala tudi lastnica vsega njegovega premoženja. Pridobila pa je tudi razpolagalno pravico. Zato bi morala Vlada Republike Slovenije kot lastnica predmetne nepremičnine, odobriti vse dosedanje aktivnosti, ki jih je v zvezi s prodajo predmetne nepremičnine izvedel inštitut.

Inštitut je uporabniku objekta 1. 10. 2002 predlagal, da se cenitev in dražba ponovita pod vodstvom pooblaščenih služb ministrstva. Ostajajo pa še odprta vlaganja v objekt, posest nepremičnine in predujem, ki je bil nakazan inštitutu.

Odvetnik uporabnika objekta je predlagal ministrstvu, 'da skupaj z Državnim pravobranilstvom proučijo še nekatere pravne vidike, ki so bili doslej premalo upoštevani, in sicer:

- veljavnost 65. člena Zakona o zavodih za objekte na ozemlju druge države,
- način prodaje objekta, ki ni last države, temveč je zemljiškoknjižni lastnik inštitut ter
- vidik gospodarnosti, saj inštitut ni imel več gospodarskega interesa vlagati v vzdrževanje in prenovo objekta, ki je bil v zelo slabem stanju in ni bil več primeren za letovanje zaposlenih. Zainteresirani kupec je objekt vzdrževal in njegovo vrednost celo povečal. O tem je narejena cenitev sodnega cenilca. Morebiten spor bi trajal več let in bi bil povezan z velikimi stroški. Verjetno bi potekal na Hrvaškem'.

Uporabnik objekta ne nasprotuje ponovljeni dražbi. Zahteva pa, da se mu v celoti prizna že plačana kupnina v znesku 11.000 tisoč tolarjev ter dodaten vložek v adaptacijo objekta v znesku 20.000 tisoč tolarjev, in sicer pred pristankom na ponoven razpis in prodajo.

Postopek prodaje še ni formalno zaključen. Predpogodbena stranka je inštitutu že nakazala predujem v znesku 11.340 tisoč tolarjev.

Inštitut je že od leta 2001 naprej večkrat zaprosil pristojno ministrstvo, da v okviru svojih pooblastil nadaljuje in čimprej zaključi postopek prodaje počitniškega objekta Dramalj.

³¹ Št. 464-1/2001 z dne 6. 9. 2001.

³² Uradni list RS, št. 12/91, 8/96, 31/00, 36/00.

V zvezi s prodajo počitniškega objekta Dramalj računsko sodišče ugotavlja naslednje nepravilnosti:

- Inštitut je prodal nepremičnino, ki ni bila njegova last, pač pa last Republike Slovenije³³. Taka ureditev velja že od leta 1991, ko je začel veljati Zakon o zavodih. Inštitutu je bila ta okoliščina očitno znana, saj je v javni objavi in v predpogodbi veljavnost posla pogojena s soglasjem vlade.
- Inštitut je prejel celotno kupnino za počitniški objekt, ki pa bi morala biti vplačana v proračun Republike Slovenije.
- Inštitut je izročil nepremičnino ponudniku, čeprav predpogodba ni bila veljavna, pogodba pa sploh ni bila sklenjena.

III. MNENJE

Revidirali smo porabo sredstev za izvajanje javne službe v letu 2002, ki jih je prejel Kemijski inštitut v Ljubljani kot transfere iz proračuna Republike Slovenije. Za porabo proračunskih sredstev za izvajanje javne službe je odgovoren direktor Kemijskega inštituta. Naša naloga pa je podati mnenje o pravilnosti evidentiranja in izkazovanja ter pravilnosti porabe prejetih transferov.

Revidiranje smo izvedli v skladu z mednarodnimi standardi, ki jih določa Napotilo za izvajanje revizij³⁴. Revizijski postopki so obsegali pridobivanje, pregledovanje, analiziranje in presojanje podatkov o evidentiranju in izkazovanju ter pravilnosti porabe sredstev iz prejetih transferov ter dokumentiranje revizijskih ugotovitev.

Pridobili smo ustrezne in zadostne dokaze za izrek mnenja o evidentiranju in izkazovanju ter pravilnosti porabe sredstev iz prejetih transferov.

1. Mnenje o letnem poročilu programa raziskovalne dejavnosti Kemijskega inštituta za leto 2002

Na temelju opravljenih preveritev menimo, da Kemijski inštitut v Letnem poročilu programa raziskovalne dejavnosti za leto 2002 v vseh pomembnih pogledih pravilno izkazuje prihodke iz prejetih transferov in stroške za izvajanje programa raziskovalne dejavnosti v skladu s Sklepom o normativih in standardih za določanje sredstev za izvajanje nacionalnega raziskovalnega programa ter navodili Ministrstva za šolstvo, znanost in šport (*pozitivno mnenje*).

³³ Izhaja tudi iz mnenja Državnega pravobranilstva, ki je navedeno v 7. odstavku točke 5.

³⁴ Uradni list RS, št. 41/01.

2. Mnenje o pravilnosti poslovanja Kemijskega inštituta v letu 2002

Revidirali smo skladnost porabe sredstev za plače in druge izdatke zaposlenim, drugih odhodkov ter stroškov za raziskovalne programe in mlade raziskovalce za leto 2002 s predpisi. Revidirali smo tudi pravilnost postopka prodaje počitniškega objekta Dramalj.

Po našem mnenju je Kemijski inštitut pri porabi sredstev za plače in druge izdatke zaposlenim, druge odhodke ter stroške za raziskovalne programe in mlade raziskovalce za leto 2002 v vseh pomembnih pogledih posloval v skladu z relevantnimi predpisi (*pozitivno mnenje*).

Opozarjamo, da je inštitut v letu 2000 sklenil predpogodbo za počitniški objekt Dramalj, ne da bi prodajo vključil v program prodaje državnega premoženja za to leto in pridobil pisno soglasje Vlade Republike Slovenije k prodaji tega objekta. Na podlagi podpisane predpogodbe, ki pa ni postala veljavna, je prejel 11.340 tisoč tolarjev predujma, ki pomenijo potencialno obveznost inštituta do plačnika, če bi prišlo do sporov glede navedene prodaje. Inštitut je izročil nepremičnino uporabniku, kljub temu, da predpogodba ni bila veljavna in ne da bi Vlada Republike Slovenije dala soglasje, čeprav samo vlada lahko razpolaga z nepremičninami v lasti Republike Slovenije (*mnenje s pridržkom*).

Zahteva za predložitev odzivnega poročila

Kemijski inštitut mora v roku 90 dni po prejemu revizijskega poročila predložiti računskemu sodišču odzivno poročilo, ker so bile pri revidiranju poslovanja inštituta ugotovljene nepravilnosti in pomanjkljivosti, ki so razkrite v II. poglavju točka 5 tega poročila.

Odzivno poročilo mora vsebovati:

1. navedbo revizije, na katero se nanaša,
2. kratek opis nepravilnosti in nesmotnosti v poslovanju, ki so bile razkrite z revizijo in
3. izkaz popravljalnih ukrepov.

Popravljalni ukrepi se morajo nanašati na poročanje o tem, kaj je inštitut ukrenil za to, da bi postopek prodaje uskladił z veljavnimi predpisi oz. kakšen predlog je posredoval vladi (poglavje II, točka 5).

Po drugem odstavku 29. člena ZRacS-1 je odzivno poročilo uradna listina, ki jo potrdi odgovorna oseba uporabnika javnih sredstev s svojim podpisom in pečatom.

Računsko sodišče bo ocenilo verodostojnost odzivnega poročila, to je resničnost navedb o popravljalnih ukrepih, in po potrebi opravilo revizijo odzivnega poročila na podlagi četrtega odstavka 29. člena ZRacS-1. Prav tako bo ocenilo zadovoljivost sprejetih popravljalnih ukrepov.

Če odzivno poročilo ne bo predloženo v roku, določenem v tem revizijskem poročilu, stori odgovorna oseba uporabnika javnih sredstev prekršek po tretjem odstavku 38. člena ZRacS-1. Če uporabnik javnih sredstev, ki bi moral predložiti odzivno poročilo, niti v roku 15 dni po izteku roka za predložitev odzivnega poročila računskemu sodišču ne predloži odzivnega

poročila, se šteje, da uporabnik javnih sredstev krši obveznost dobrega poslovanja³⁵. Prav tako opozarjamo, da se neresnične navedbe v odzivnem poročilu obravnavajo kot neresnične navedbe v uradni listini (drugi odstavek 29. člena ZRacS-1).

Če bo računsko sodišče v porevizijskem postopku ugotovilo, da inštitut krši obveznost dobrega poslovanja, lahko sledijo ukrepi, ki jih določa 29. člen ZRacS-1 v točkah 7 do 14.

Pravni pouk

Tega poročila na podlagi tretjega odstavka 1. člena ZRacS-1 ni dopustno izpodbijati pred sodišči ali drugimi državnimi organi.

Dr. Vojko A. Antončič,
generalni državni revizor

Poslano priporočeno:

1. Kemijski inštitut;
2. Državni zbor Republike Slovenije;
3. arhiv, tu.

³⁵ 3. točka prvega odstavka 37. člena Poslovnika Računskega sodišča Republike Slovenije, Uradni list RS, št. 91/01.